
Vergaderjaar 2021 – 2022

33 529

Gaswinning Groningen-veld

H

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN EN KLIMAAT

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 8 oktober 2021

Met de Regeling waardevermeerdering woningen gaswinning Groningenveld (hierna: waardevermeerderingsregeling of de regeling) kunnen bewoners die een schadevergoeding hebben ontvangen van € 1.000 of hoger als gevolg van bodembeweging door gaswinning uit het Groningenveld of door de gasopslag Norg, een subsidie aanvragen tot maximaal € 4.000 voor het treffen van energieverduurzamingsmaatregelen. Afgelopen april heeft mijn ambtsvoorganger de Tweede Kamer geïnformeerd dat het kabinet, ondanks zijn demissionaire status, heeft besloten om € 40 miljoen extra beschikbaar te stellen zodat de regeling tot oktober 2021 ongewijzigd kan worden voortgezet. Wederom komt het einde van het budget voor de regeling in zicht. Het kabinet heeft daarom besloten om binnen bestaande Groningenmiddelen en de EZK-begroting nogmaals aanvullend budget van € 60 miljoen beschikbaar te stellen voor de regeling. Dit wordt verwerkt in een incidentele suppletoire begroting. Hiermee is de regeling gefinancierd tot naar verwachting 1 april 2022, de juridische looptijd van de regeling. Normaliter wordt nieuw beleid pas in uitvoering genomen nadat de Staten-Generaal de begrotingswetten heeft geautoriseerd. Het is niet in het belang van het Rijk om uitvoering van het beleid dat ten grondslag ligt aan de begrotingswetten uit te stellen. In het geval dat het kabinet al verplichtingen aangaat en uitgaven doet voor het moment van de autorisatie door de Staten-Generaal, dan beroept het kabinet zich op artikel 2.27, tweede lid, van de Comptabiliteitswet 2016.

De regeling is in 2017 ontwikkeld met het oog op genoegdoening voor de overlast van de Groningers bij de schadeafhandeling. Dit werd destijds ingegeven door de slecht lopende afwikkeling van schade. De procedures duurden lang, verliepen moeizaam en de verhouding tussen de NAM en de gedupeerden in deze procedures was ongelijkwaardig. Deze context rechtvaardigde de waardevermeerderingsregeling in huidige vorm.

Met de ophoging van het budget met € 40 miljoen in het afgelopen voorjaar heeft het kabinet ook aangegeven dat er argumenten zijn om de regeling – die bedoeld is als genoegdoening met het oog op de overlast van gedupeerden bij de schadeafhandeling – tegen het licht te houden. Deze zijn gelegen in onder andere het flankerende beleid en aanvullende financiële middelen van het kabinet die gericht zijn op duurzaam perspectief voor de regio, zoals de bestuurlijke afspraken van 6 november 2020. Hierin zijn ook regelingen voor de verbetering en verduurzaming van woningen in de regio getroffen. Daarnaast is de schadeafhandeling ten opzichte van 2017 voor de meeste gedupeerden sterk verbeterd. Op 19 maart 2018 is de Tijdelijke Commissie Mijnbouwschade Groningen ingesteld, die in plaats van de NAM verantwoordelijk werd voor de schadeafhandeling.

Sinds 1 juli 2020 is de volledige schadeafhandeling publiekrechtelijk bij het Instituut Mijnbouwschade Groningen (IMG) georganiseerd. Het IMG keert in een steeds sneller tempo vergoedingen uit aan gedupeerden voor fysieke schade en schade door waardedaling en is sinds kort ook gefaseerd gestart met het uitkeren van schadevergoedingen voor immateriële schade. De verbetering van de schadeafhandeling blijkt ook uit de positieve waardering van schademelders over het functioneren van het IMG: bewoners geven het IMG gemiddeld een 7,9. Tevens kunnen gedupeerden bij het IMG aanspraak maken op voorzieningen die compensatie bieden voor de overlast die gepaard gaat met het melden van schade, zoals de overlastvergoeding. Dit wil niet zeggen dat alles nu volledig goed gaat, maar het is niet meer te vergelijken met de situatie van 2017. De aanpassing van de werkwijze van het IMG per medio oktober beoogt een verdere versnelling van de schadeafhandeling. Zo is de keuzemogelijkheid voor een vaste vergoeding bedoeld als een snel en eenvoudig alternatief voor de maatwerkprocedure.

Ondanks dat het in de meeste gevallen goed gaat, zijn er nog steeds gedupeerden bij wie het onwenselijk lang duurt voordat een besluit op de schademelding is genomen. Het IMG doet er alles aan om deze situaties te voorkomen en de huidige gevallen zo snel mogelijk op te lossen. Het is de bedoeling dat de nieuwe werkwijze daaraan bijdraagt.

Dit demissionaire kabinet is van opvatting dat het aan het nieuwe kabinet is om de afweging te maken en te besluiten over de lange termijn van de waardevermeerderingsregeling na 1 april 2022 gegeven de veranderende context van aanvullend beleid en middelen, en verbeterde uitvoering van de schadeafhandeling. Er zijn ter voorbereiding daarop verschillende scenario's in kaart gebracht, waaronder het openstellen van een soortgelijke regeling, een doelgroep specifieke regeling of het laten aflopen van de regeling.

Stef Blok
Minister van Economische Zaken en Klimaat